

Verslag hoorzitting

Zaaknummer	12.0326.30
Datum	26 juni 2014
bespreking	
Deelnemers	<u>ACM</u> De heer Brouwer Mevrouw Schuiling, voorzitter Mevrouw Wamsteker <u>Rendant Parknet BV</u> De heer Van Lieshout De heer Steiner De heer De Vlam <u>Ondernemingsvereniging De Noord</u> Mevrouw Masséus De heer Velthuisen <u>Gemeente Alblasterdam</u> De heer Van Bruggen De heer Sels
Onderwerp	Hoorzitting naar aanleiding van het ontwerp ontheffingsbesluit inzake de aanvraag van Rendant Parknet Beheer BV

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en opent de hoorzitting inzake de aanvraag van Rendant Parknet Beheer BV. Deze hoorzitting is georganiseerd naar aanleiding van het ontwerp ontheffingsbesluit inzake de aanvraag van Rendant Parknet Beheer BV. Zij heeft een aanvraag ingediend voor ontheffing van de verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder op grond van artikel 15, 1^e lid van de Elektriciteitswet. Er is ook een aanvraag ingediend voor gas, maar daarover gaat deze hoorzitting niet. Het ontwerp ontheffingsbesluit is op 21 mei 2014 gepubliceerd en ter inzage gelegd en ACM heeft hierop de uniforme openbare voorbereidingsprocedure hierop van toepassing verklaard. Dat betekent dat een ieder binnen een termijn van zes weken een schriftelijke of mondelinge zienswijze kan indienen. Vandaag is de hoorzitting voor de mondelinge zienswijze. Het doel van deze zitting is om belanghebbenden zoals Rendant de gelegenheid te bieden hun visie te geven op het ontwerp ontheffingsbesluit. Deze zitting is openbaar. Dat betekent niet dat er geen vertrouwelijke zaken kunnen worden uitgewisseld. Rendant wordt verzocht om, in geval zij van mening is dat zij iets vertrouwelijks wil melden, dat van te voren aan te geven zodat passende maatregelen genomen kunnen worden.

Op het moment dat Rendant niks zegt, gaat ACM er automatisch vanuit dat wat zij naar voren brengt, openbare informatie is. Verder is deze hoorzitting bedoeld om Rendant te horen. De hoorzitting is niet bedoeld om vragen aan ACM te stellen dan wel met ACM in discussie te treden. Van deze hoorzitting wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt nog toegezonden. Het is mogelijk hierop commentaar te geven, echter dit leidt niet tot een wijziging van het verslag. De opmerkingen zullen worden toegevoegd aan het dossier. Het is daarbij niet de bedoeling dat er nieuwe punten worden opgebracht. Dat kan wel in de schriftelijke zienswijze, mocht Rendant besluiten die in te brengen. Het verslag wordt openbaar. Dat betekent dat ACM alle stukken publiceert op het Internet. Vandaar dat het van belang is dat als Rendant iets vertrouwelijks zegt, zij dat van tevoren aangeeft. Eén partij – Rendant – heeft gevraagd om de mogelijkheid om een zienswijze naar voren te brengen. Zij neemt aan dat de heer De Vlam het woord voert namens Rendant.

De heer De Vlam antwoordt bevestigend. Met dien verstande dat de zienswijze met name neergelegd zal worden in een schriftelijke zienswijze. Uiteraard heeft Rendant een aantal punten die zij ter zitting te berde zou willen brengen. Eén van de dingen die hij op voorhand duidelijk zou willen hebben, is de hoedanigheid waarin de overige aanwezigen hier zijn. Hij vraagt of ACM hen nu al beschouwt als belanghebbenden. Is de gemeente Alblasserdam belanghebbende in deze zaak? Hij denkt dat je daar vraagtekens bij zou kunnen zetten. Hij begrijpt dat de advocaat van de ondernemingsvereniging op het bedrijvenpark zich kennelijk ook als belanghebbende ziet. Ook daar zou hij graag de reactie van ACM op krijgen.

De voorzitter geeft aan dat dit een punt is wat ACM aan de orde wil stellen op het moment dat één van de andere aanwezigen een zienswijze indient, of dat nu mondeling is of schriftelijk. ACM verzoekt partijen op dat moment te onderbouwen waarom zij van mening zijn dat zij belanghebbend zijn bij dit besluit. In antwoord op de vraag van de heer De Vlam, geeft zij aan dat ACM hierover nog geen oordeel heeft gevormd. ACM wil wel graag de informatie van iedereen horen. Rendant heeft vervolgens de mogelijkheid om hier in haar schriftelijke zienswijze op te reageren en aan te geven of Rendant van mening is dat deze partijen als belanghebbend zijn aan te merken in de zin van de AWB.

De heer De Vlam vraagt of partijen in deze setting de status hebben van toehoorder of dat zij ook een zienswijze mogen indienen.

De voorzitter geeft aan dat partijen hier aanwezig geen spreektijd hebben gevraagd. Dat betekent dat zij wel vragen kunnen stellen, net als ACM ook vragen zal stellen, en in zoverre kunnen reageren. Rendant is als enige in de gelegenheid om hier een mondelinge zienswijze te geven; dat is in ieder geval de setting op dit moment. De heer Brouwer knikt instemmend.

Wat betreft de procedure, stelt zij voor de heer De Vlam als eerste het woord te geven zodat hij zijn hele zienswijze kan geven. Daarna wordt de zitting kort geschorst. Tijdens die schorsing kan bekeken worden of er partijen zijn die nog vragen hebben. Zij geeft het woord aan de heer De Vlam.

De heer De Vlam dankt ACM namens Rendant voor de mogelijkheid om op deze hoorzitting te mogen verschijnen om haar zienswijze te geven naar aanleiding van het ontwerpbesluit. Hij

denkt dat het ACM niet zal verbazen dat Rendant zich niet neerlegt bij de inhoud van het ontwerpbesluit en de afwijzing van haar ontheffingsaanvraag. Eén van de kernklachten is dat het ontwerpbesluit – in de ogen van Rendant – teveel gebaseerd is op de huidige situatie en de situatie in het verleden in plaats van de toekomstige situatie die in grote mate afhankelijk is van het verkrijgen van de ontheffing. Hij heeft daar al eerder op gewezen bij de schriftelijke beantwoording – medio 2014 – van vragen van ACM. Er is in die brief uiteen gezet dat op dit moment niet wordt voldaan aan de A-grond. ACM schrijft dit overigens ook in het ontwerpbesluit. Hij schetst de historische ontwikkeling van het bedrijvenpark sinds enkele decennia. Het is begonnen met de ontwikkeling van een recycling terrein wat uiteindelijk om allerlei milieutechnische en planmatige redenen niet uitvoerbaar bleek. Uiteindelijk is besloten ter plaatse een bedrijventerrein te ontwikkelen. De daadwerkelijke opening van het park is vrij recent geweest, namelijk in 2011. In die periode was er grote regulatoire onzekerheid over hoe de toekomst van het hele management van dergelijke systemen vorm zou krijgen. Rendant heeft daar vanaf het begin al aandacht voor gevraagd in haar brieven. Bij de eerste beantwoording van de vragen van ACM, waarin werd gevraagd of sprake was van een directe lijn of over een gesloten distributiesysteem, heeft Rendant gewezen op het feit dat er op dat moment een debat gaande was in de Kamer waarin uitdrukkelijk aan de orde was wat de definitie van de directe lijn zou zijn. Rendant heeft zich dan ook het recht voorbehouden, zowel in haar correspondentie als in haar eerste melding, om uiteindelijk over te gaan tot de melding van een directe lijn op het moment de productiemiddelen er daadwerkelijk zullen staan. De kern is dat het park in blijvende ontwikkeling is. Het nadert zo langzamerhand een fase waarin je kunt zeggen dat er voldoende gewicht is om uiteindelijk het park zo in te richten en te laten draaien zoals de afnemers op het park het graag zouden willen. In die fase lijkt Rendant nu geconfronteerd te worden met wetgeving die daar in snijdt en die geen rekening houdt met die ontwikkeling en ook met de verdere plannen ten behoeve van – met name – haar afnemers. Rendant is er stellig van overtuigd dat op het moment dat de ontheffing wordt afgewezen (en zij noodgedwongen het net zal moeten overdragen), dat de afnemers op het park daar niet beter van zullen worden. Dat is een heel belangrijk punt.

Verder staan er in het ontwerpbesluit enige passages die Rendant niet helemaal kan plaatsen. Zo wordt er verwezen naar een rapport uit 2008. Dat kan echter geen onderdeel uitmaken van het dossier omdat het niet door Rendant is ingediend. Het rapport is afkomstig uit een eerdere aanvraag. ACM heeft aangegeven dat de ontheffingsaanvraag uitsluitend en alleen moet kunnen worden beoordeeld op basis van het nieuwe dossier en dat gegevens uit eerdere dossiers niet kunnen worden meegenomen. Om die reden kon bij het indienen van de ontheffingsaanvraag ook niet verwezen worden naar eerdere ontheffingsbesluiten en eerdere dossiers; die dossiers zouden niet meer bestaan. Nu blijkt dat er wordt verwezen naar een voornemen uit 2008 dat speelt in het kader van de gasontheffing die toen ter inzage lag en is hier derhalve ook niet relevant. Daar wordt verder de conclusie uit getrokken dat toen al het plan bestond om een smart grid aan te leggen en dat die er nu nog niet is. Dat is onjuist; de smart grid ligt er wel. De vraag wat verstaan wordt onder een smart grid, is natuurlijk altijd een kwestie van interpretatie. Als je onder een smart grid verstaat dat er op intelligente wijze kan worden gemeterd, informatie kan worden overgedragen, over en weer, productie en levering,

dan is dat volledig operationeel. Zo lijkt er in het hele ontwerpbesluit een soort verwijt te liggen van 'u doet maar niks' en 'u belooft een hoop, maar er komt uiteindelijk niks van terecht'. Eén van de dingen waar Rendant met enige trots melding van kan maken, is dat het hele net volledig voldoet aan alle technische- en veiligheidseisen en dat er geen noemenswaardige down time is. Hij denkt dat er een beschikbaarheid van het net is van 99% of meer, waarmee het ruimschoots voldoet aan de capaciteitsvraag op het terrein. Dat is natuurlijk in eerste instantie, als je het hebt over de ontwikkeling van een dergelijk bedrijvenpark, de eerste zorg waar je als netmanager mee bezig bent. Zorgen dat er een degelijke en storingsvrije energievoorziening op het park is. Die is er inmiddels. Voor zover die in de afgelopen jaren ook wel onderbroken is geweest, is dat eigenlijk alleen maar te wijten aan het feit dat er uitbreidingswerkzaamheden waren, dat er nieuwe aansluitingen gerealiseerd moesten worden en dat het park in ontwikkeling was. Inmiddels is het park in ontwikkeling. Daar is een heleboel tijd en geld ingestoken. Ook dat is in het ontwerpbesluit onderbelicht gebleven. Inmiddels hebben de aandeelhouders in Rendant een positief besluit genomen aangaande de laatste fase onder de voorwaarde dat er daadwerkelijk een ontheffing komt. De laatste fase behelst de realisatie van extra productiefaciliteiten – er ligt al wat zon-pv – door twee WKK's te realiseren waarbij tegen de 50% van de elektriciteitsvoorziening uit de WKK's wordt gedekt en bovendien in de koelingsvraag van een aantal grote afnemers op het park wordt voorzien. Bovendien zit ook in de gasvraag van de WKK een zeker balanceringsmogelijkheid verscholen zodat uiteindelijk de meest efficiënte energievoorziening op het park en ook een integrale bedrijfsvoering zoals in de A-grond van artikel 15 wordt gevraagd, kan worden geleverd. Dat is in het kort het standpunt van Rendant. Uit het ontwerpbesluit begrijpt Rendant dat ACM vraagtekens heeft bij de mate van concreetheid van die plannen. Daar is Rendant zich ook wel van bewust en zij wil wat dat betreft ook wel enigszins de hand in eigen boezem steken. ACM moet echter begrijpen in dat kader, dat er de afgelopen jaren het een en ander is gebeurd, ook in marktontwikkelingen. Waar in het verleden sprake was van biovergistingsinstallaties, blijkt inmiddels dat deze commercieel niet uit kunnen. Dat is een voorbeeld van dingen waardoor zaken veranderen. Dat zijn de bijzaken, het centrale businessplan van Rendant is een geïntegreerde energievoorziening op het park waarin productie, distributie en integraal netbeheer worden nagestreefd. Rendant zal in haar schriftelijke zienswijze nog een keer uiteen zetten wat precies het businessplan is, waar de nadere investeringen precies betrekking op hebben, wat de productiecapaciteit is die wordt neergezet. Inderdaad, wel onder de voorwaarde dat er daadwerkelijk een ontheffing is, want anders gaat het geld gewoon het putje in. Dan is het kwijt omdat het hele businessmodel dan volledig anders ligt. Daar zal derhalve nog nadere informatie over komen.

In het laatste informatieverzoek is aan Rendant gevraagd wat precies het geplande en gerealiseerde opgesteld vermogen is. Het heeft Rendant verbaasd dat vervolgens in het ontwerpbesluit informatie boven is gekomen uit eerder aangeleverde informatie, terwijl die laatste versie moet worden beschouwd als de definitieve informatievoorziening door Rendant. ACM vraagt een concreet businessplan. De vraag bij Rendant is hoe concreet ACM dit wil hebben en wat zij er precies uit op wil maken. Het neerzetten van WKK's vraagt een zekere investeringsbereidwilligheid en een investeringsplan en een financiering die daarbij hoort. Nog

los van de vertrouwelijkheid daarvan die geborgd zal moeten worden, vraagt Rendant zich af of dat iets is waar ACM daadwerkelijk behoefte aan heeft. Hij kan zich niet voorstellen dat bij elk ontheffingsverzoek dat bij ACM is ingediend in dergelijk detail op businessplannen is ingegaan. Rendant zou derhalve iets meer gevoel willen hebben bij de mate van gedetailleerdheid die ACM vraagt bij de beoordeling van dergelijke businessplannen. ACM schrijft in het ontwerpbesluit; 'aanvrager heeft ondanks de verzoeken van ACM om een concreet en voldoende gedetailleerd plan te overleggen waarin de werkzaamheden, de planning en de wijze van financiering duidelijk worden beschreven'. De werkzaamheden en de planning, de wijze van financiering, dat zou allemaal moeten lukken; is dat vreemd of eigen vermogen. Maar er is natuurlijk ook een natuurlijke grens aan de informatie die Rendant in dit stadium kan overleggen. Als het mogelijk is, zou Rendant derhalve graag van ACM wat meer voeling krijgen bij de mate van gedetailleerdheid bij het overleggen van een businessplan. Tot slot maakt hij een korte opmerking bij de B-grond. Daar lijkt ook iets mis te zijn gegaan in de verwerking van de informatie, met name ten aanzien van het gebruik van de term 'het verwante bedrijf'. In de eerdere informatievoorziening wordt Rendant aangevoerd als degene die het primaire gebruik op het park heeft. De afnemer op de aansluiting van Rendant op het net van Stedin, is – kort gezegd – Rendant Exploitatie. Dat is een verwant bedrijf aan Rendant Parknet Beheer en dat is degene die primair de elektriciteit verbruikt en vervolgens doorlevert aan de verschillende bedrijven die zijn gevestigd op het bedrijvenpark. Hier wil hij het vooralsnog bij laten.

De voorzitter dankt de heer De Vlam. Zij stelt voor om de hoorzitting kort te schorsen zodat partijen kunnen nagaan of er vragen zijn.

De voorzitter heet de aanwezigen welkom terug en heropent de hoorzitting. ACM heeft enkele vragen, de voorzitter vraagt of er nog andere partijen zijn die vragen willen stellen. Dat blijkt niet het geval.

De aanwezige partijen stellen zich kort voor.

De heer Van Lieshout is werkzaam bij Rendant Parknet Beheer dan wel voor zustermaatschappijen / verwante maatschappijen. Hij is werkzaam als netmanager. Hij is ter zitting aanwezig namens Rendant.

De heer Steiner is interim manager bij Rendant. Hij vertegenwoordigt Rendant en haar aandeelhouders.

De heer De Vlam is advocaat / gemachtigde van Rendant.

Mevrouw Masséus is advocaat / gemachtigde van de ondernemingsvereniging De Noord en van tientallen ondernemers die gevestigd zijn op het Nieuwlandpark.

Hetzelfde geldt voor de heer Velthuizen, werkzaam bij de Jonge Advocaten.

De heer Van Bruggen is de advocaat / gemachtigde van de gemeente Alblasserdam.

De heer Sels is aanwezig namens de gemeente Alblasserdam.

De voorzitter geeft het woord aan de heer Brouwer voor het stellen van de vragen.

De heer Brouwer geeft aan dat de vragen worden gesteld aan Rendant. Hij denkt dat het voor Rendant wel mogelijk is om uit de vragen wat meer af te leiden waar ACM behoefte aan heeft als het gaat om het concretiseren van de plannen van Rendant.

De eerste vraag gaat over het businessplan. ACM heeft een ontwerpbesluit geschreven waarin de ontheffing wordt afgewezen omdat het bestuur van ACM graag voldoende zekerheid wil hebben dat de plannen, die in de aanvraag worden aangevoerd, doorgaan. Die zekerheid heeft ACM tot nu toe niet kunnen vinden in de stukken. Rendant heeft nu aangegeven dat er een businessplan is waar vrij concrete afspraken in staan. Zo'n businessplan zou ACM kunnen helpen; ACM heeft daar echt behoefte aan. Hij verzoekt Rendant om het businessplan aan de schriftelijke zienswijze toe te voegen en aan ACM toe te sturen. Hij verzoekt Rendant duidelijk aan te geven welke delen eventueel vertrouwelijk zijn. ACM zal deze beoordelen en ofwel als vertrouwelijk aanmerken ofwel hier bij Rendant op terugkomen als zij van mening mocht zijn dat de betreffende onderdelen niet vertrouwelijk zijn. Rendant gaf eerder aan dat in het businessplan informatie is opgenomen over – onder meer – vreemd en eigen vermogen. ACM zou ook graag in het plan terugzien waar het vreemd vermogen vandaan komt, wie de financiers zijn. Als daar afspraken over gemaakt zijn of over gemaakt worden onder het voorbehoud dat de ontheffing wordt verleend, is dat uiteraard voor ACM geen probleem; zij ziet die afspraken graag.

Wat hem betreft, geldt hetzelfde voor de WKK's. Er is al een aantal keer aangegeven dat er WKK's geplaatst zullen worden. Als daar beslissingen over genomen zijn door aandeelhouders, dan ziet ACM daar graag schriftelijke bewijzen van. Wat ACM nog veel sneller over de streep kan trekken, is een vorm van overeenkomsten, concept overeenkomsten met de producenten van de WKK's of degenen die ze gaat leveren aan Rendant. ACM heeft er begrip voor wanneer daarbij het voorbehoud is gemaakt van ontheffing door ACM. Dat soort stukken geeft ACM veel meer zekerheid over de vraag of de plannen al dan niet doorgaan.

Hij heeft een aantal gelijksoortige vragen over de zon-pv. Er zijn plannen voor ingediend, maar ACM vraagt zich af of er over het opstellen van de zon-pv op de daken van de afnemers bijvoorbeeld al afspraken zijn gemaakt met die afnemers. Als er een energie coöperatie komt of een energie exploitatiemaatschappij waar de afnemers in vertegenwoordigd zijn, is die coöperatie er al, is die al opgericht, zijn er afnemers die eraan deelnemen en wat zijn de verhoudingen daarin, neemt iedereen daarin deel?

Dat zijn zaken die de voornemens van Rendant voor ACM een stuk concreter kunnen maken. Rendant heeft aangegeven dat in het ontwerpbesluit in een aantal gevallen is uitgegaan van informatie uit het verleden cq. verouderde informatie die er eigenlijk niet bij betrokken zou moeten worden. ACM vraagt zich naar aanleiding hiervan af op welke gronden Rendant van mening is dat een ontheffing verleend zou moeten worden, wanneer uitsluitend wordt uitgegaan van de meest recente informatie. Waar zitten dan de argumenten om een ontheffing te verlenen.

De heer De Vlam (*verbatim*) Op de A-grond zit het in het feit dat er een geïntegreerde energievoorziening is voor de verbruikers op het net die zowel in hun eigen efficiëntie zit als dat

bij de integratie van elektriciteitsverbruik en koudeverbruik waarbij een aantal afnemers hun elektriciteitskosten danig omlaag zullen zien gaan doordat zij op deze manier ... de warmte kan omgezet worden in koude en die koude kan geleverd worden aan de afnemers daarvan (*einde verbatim*). Dat levert een enorme besparing op.

De heer Brouwer vraagt of er specifieke technische of veiligheidseisen zijn die aan het net gesteld worden om op deze manier met dat net om te gaan.

De heer Van Lieshout antwoordt dat er wel degelijk technische aspecten zijn. (*verbatim*) Ik kan een voorbeeld noemen. Als je op een zonnige, windige dag energie opwekt door zonnepanelen en je hebt ook gelijktijdig je basislast via een WKK afgedekt, dan heb je kans dat je meer elektriciteit invoert dan je op dat moment aan je afnemers levert. Dat betekent per saldo dat je terug gaat leveren aan het regionale net. Dan is het heel erg afhankelijk van welke terugleverafspraken je gemaakt hebt, of dat rendabel is. Dan kan het bijvoorbeeld beter zijn om je dieselaggregaat wat minder hard te laten lopen om niet per saldo teveel energie op te wekken. Dat betekent dat je een hele nauwe afstemming moet hebben tussen wat je zonnepanelen opwekken. Dat zijn in sommige gevallen ook installaties van eindgebruikers zelf. Daar kan je derhalve ook niet in schakelen op dat moment zonder nadere afspraken in ieder geval. Dat betekent vervolgens dat je de opwekking van je zonnepanelen die afhankelijk is van een wolk voor of na ... een bepaalde lichtbundel, in relatie moet zien tot je technische opwekkingscapaciteit van je warmte kracht centrale. Er is dus wel degelijk een koppeling, want door het ene aan te schakelen en het andere af te schakelen waarbij je de mix hebt van eigen opwekking en opwekking van derden, moet je een heel nauwe infrastructuur technisch hebben om die schakelingen te kunnen maken. (*einde verbatim*)

De voorzitter merkt na beluistering van het bovenstaande op dat het hier gaat om doelmatigheid of efficiencyoverwegingen.

De heer Van Lieshout geeft aan dat ook veiligheidsoverwegingen een rol spelen. Stel dat je dat niet zou doen, dan heb je kans dat je onevenwichtige fase verdelingen zou krijgen bij de invoering. Je kan harmonischen in je netwerk krijgen met als gevolg allerlei hele korte onregelmatigheden in de stroom.

De voorzitter geeft aan dat ACM met haar vraag naar specifieke technische eisen denkt aan zaken die anders zijn dan op het openbare net. Concrete voorbeelden zijn bijvoorbeeld dat het net op een ander frequentieniveau wordt bedreven, N-1 of N-2 is uitgelegd terwijl een normale netbeheerder het op een andere wijze zou uitleggen of er zitten dubbele ringen in. Dat soort zaken is waar de heer Brouwer naar op zoek is.

De heer Brouwer formuleert de vraag op een andere manier: 'Stel dat uw net door een netbeheerder zou worden beheerd en u zou alle schakelhandelingen verrichten zoals u dat nu van plan bent om te gaan doen in overleg met alle afnemers, wat zou er dan misgaan?' De heer Van Lieshout denkt dat een netbeheerder zoals de regionale netbeheerder die schakelingen niet zal willen doen of niet zal mogen doen conform haar bevoegdheden uit de Elektriciteitswet. De heer Brouwer (*verbatim*) Vandaar mijn vraag. Stel dat die netbeheerder het net ter beschikking stelt, wat voor technische of veiligheidseisen zijn er dan nog aanvullend aan dit net vergeleken bij het net van de netbeheerder om deze manier van beheer mogelijk te maken?

(einde verbatim)

De heer Van Lieshout vraagt of de heer Brouwer op deze vraag een functionele of een technische toelichting verwacht. De heer Brouwer geeft aan dat het gaat om technische eisen.

De voorzitter vult aan dat de antwoorden van Rendant zich toespitsen op de WKK's in combinatie met de zon-pv. Dat is echter de toekomst.

De heer Van Lieshout merkt op dat er op kleine schaal al invoering is van zon-pv.

De voorzitter (*verbatim*) Een beetje zon-pv, er staan een paar zonnepaneeltjes ergens op een dak. (*einde verbatim*). Wat ACM graag zou willen zien, is een onderscheid naar de huidige en de toekomstige situatie. De toekomstige situatie is er nog niet en is op dit moment onvoldoende concreet om mee te wegen in haar oordeel. Dat betekent dat ACM nu zou moeten kijken naar de huidige situatie. Het is daarom ook wel van belang om te weten waarom Rendant van mening is dat zij op grond van de huidige situatie voldoet aan de ontheffingsvoorwaarden. Dit is iets wat zij aan Rendant meegeeft voor de schriftelijke zienswijze.

De heer Brouwer vult aan dat ACM om die reden graag zou willen weten of de zonnepanelen die er nu liggen invoeden op het net of door de afnemers gebruikt worden om hun eigen elektriciteitsverbruik wat af te toppen.

De heer Van Lieshout merkt op dat het een gelijk is aan het andere.

De voorzitter is het daar niet mee eens. Zij zit op het openbare net en kan ook een zonnepaneel op haar huis zetten waarmee zij drukt wat zij van het net afneemt. Dat is gunstig omdat zij dan minder hoeft te betalen. Dat maakt het niet een technische reden om een privaat net aan te leggen; zij kan prima op het openbare net zitten met haar eigen zonnepaneeltje.

De heer Van Lieshout begrijpt dit; het statement is duidelijk. Hij probeert uit te vissen hoe en op welk (technisch) detailniveau hij de vragen van ACM moet beantwoorden.

De voorzitter geeft aan dat er bij ACM ook mensen beschikbaar zijn met voldoende technische kennis; technische verhalen zijn derhalve geen probleem. Waar deze vraag van ACM op ziet, is of de zonnepanelen die er nu staan bedoeld zijn om te dienen als elektriciteitsopwekking voor het hele net of zijn het individuele initiatieven van geïnteresseerde ondernemers.

De heer Van Lieshout antwoordt dat het laatste het geval is. (*verbatim*) Wij hebben die – weliswaar hele kleine – installaties gebruikt om onze eigen methodieken – het smart grid systeem – te verbeteren en te zorgen dat we er klaar voor zijn dat als wij op grote schaal zelf die panelen ophangen, dat we dan ook weten dat onze tools werken. Daar hebben de klanten met hun eigen installaties niks mee te maken, maar wij beschouwen ze in onze administratie als vier energieleveranciers. Ondanks dat het maar zo klein is, zijn we daarmee wel in staat om zaken als straks leverancierswissels zelfs uit dat interne aspect te ondersteunen. Het is onze eigen smart grid proeftuin, om het zo te zeggen (*einde verbatim*) De voorzitter geeft aan dat het goed is om dat soort dingen te verduidelijken. Voor ACM was het niet duidelijk hoe zij de zonnepanelen moest plaatsen, voor wie ze waren, wat de bedoeling was en hoe Rendant die gebruikt.

De heer Brouwer vult aan dat om die reden vragen gesteld zijn over het verbruik.

De heer Van Lieshout geeft aan dat nooit richting de vier betrokken partijen naar buiten is gebracht is dat Rendant achter de schermen experimenteert met hun data. (*verbatim*) Als u het aan hun zou vragen, zeggen ze: 'ik weet van niks. Ik heb panelen op mijn dak gelegd en ik heb

geld teruggekregen voor wat ik terugleverde'. Daar zijn afspraken over gemaakt, daar zijn ook principes over een tweede meter en hoe die meter dan aangesloten moet worden. We hebben dus wel de methodiek, maar we lopen niet te koop met de plannen en de techniek erachter om het efficiënter te maken. Daar verdient TNO zijn geld mee, maar als wij dat vertellen, zijn we het kwijt, die kennis. Dat kopietje publiek maken wat ik zou aanleveren, daar hebben wij meer dan drie ton geld in gestoken. *(einde verbatim)*

De voorzitter geeft aan dat dit zeker niet de bedoeling is.

De voorzitter heeft nog een vraag over de toekomstige situatie. De heer De Vlam refereerde er aan het begin van zijn verhaal aan dat ook een directe lijn door het hoofd heeft gespeeld. *(verbatim)* Wat ik mij afvraag is, als u nu kijkt naar die toekomstige situatie, is dat dan iets waarvoor u een ontheffing wil of is dat iets waarvoor u straks een directe lijn melding gaat doen? *(einde verbatim)*

De heer De Vlam antwoordt dat dit nog in beraad is, maar de directe lijn is een gedachte die nog steeds door het hoofd gaat op het moment dat die productie daadwerkelijk gerealiseerd is. Een directe lijn meldt je op basis van de toestand op dat moment anders heeft het hele melden helemaal geen zin. In het verleden is er veelal op toekomstige netten ontheffing verleend. Voor wat betreft de directe lijnen heeft de heer De Vlam daar geen zicht op. Hij kan zich wel voorstellen dat als er op een gegeven moment voldoende productie mogelijk is waarmee je kunt volhouden dat je voldoet aan de definities van een directe lijn, dat dan een melding gedaan wordt. Die zal dan ofwel in de plaats treden van deze ontheffingsaanvraag of daarop volgen.

De voorzitter vraagt waarom ontheffing dan noodzakelijk is. De heer De Vlam zei eerder dat het businessplan 'down the drain' gaat op het moment dat de ontheffing niet wordt verleend. de heer

De Vlam antwoordt dat het erom gaat dat Rendant in zo'n geval het beheer van het net kwijt is.

De voorzitter merkt op dat dat niet noodzakelijkerwijs het geval hoeft te zijn. Zij hoort Rendant zeggen dat het gaat om het managen van het verbruik op het net.

De heer De Vlam geeft aan dat het een integrale dienstverlening is waarbij Rendant ook aan de knoppen van het net wil kunnen blijven zitten.

De voorzitter vraagt waarom Rendant dat wil.

De heer Van Lieshout noemt als voorbeeld het hebben van een eigen opwekking. *(verbatim)*

Dan bedoel ik niet zonne-energie omdat die afhankelijk is van de intensiteit van het licht op dat moment. Als je zelf een warmte kracht centrale beheert, zou je als toegevoegde waarde ten opzichte van het regionale net, een noodstroomvoorziening kunnen aanbieden en daarvoor bij bepaalde partijen die bereid zijn daarvoor te betalen dan wel de voordelen ervan inzien om in geval van tekorten ook de bereidheid te hebben om af te schakelen of minder te verbruiken, daar specifieke afspraken over te maken. Ik geloof dat dat iets technisch is wat je onder het beheer van je eigen net kan regelen, maar niet in een andere situatie. Als je de meetinrichting kan schakelen via je eigen systemen waarbij je zegt: 'ik maximeer jou in amperage', dan ben je in staat om daarmee je net te optimaliseren. Ik denk niet dat een regionale netbeheerder daartoe in staat is. Daar worden wel allerlei proeven en speeltuinen voor ingericht. Ze zijn er wel mee bezig, maar dat ... ik heb met een regionale netbeheerder gesproken, die zegt: 'wij

mogen wel proeftuinen starten, maar als die proeftuin een succes blijkt te zijn, is het ons eigenlijk verboden om daar ook iets in te doen, want volgens de wet mogen wij dat niet eens. Daar moeten we speciaal een proeftuin voor beginnen. Dus bij gebleken succes van hun eigen toekomstvisie, moeten ze toch bekennen dat zij niet geacht worden daar iets concreet mee te doen totdat er nieuwe wetten voor bepaald zijn. Die beperking zouden wij niet hebben. (*einde verbatim*)

De voorzitter begrijpt de heer Van Lieshout zo dat hij zegt dat Rendant het net nodig heeft om het te kunnen balanceren op haar private net. Het klinkt als een stuk balanceren van vraag en aanbod waarbij Rendant zelf kan bepalen – op basis van contracten waarschijnlijk – wie zij wil afregelen.

De heer Van Lieshout geeft aan dat de samenvatting van de voorzitter voor een deel juist is. Hij geeft een voorbeeld wat hij besproken heeft met de eerder genoemde netbeheerder over een experiment met het plaatsen van batterijstations bij distributiestations. Gedurende de dag wordt daar met zonne-energie meer energie opgewekt dan er wordt verbruikt. Deze energie wordt opgeslagen in de batterijen en 's avonds als er meer verbruikt wordt in een woonwijk, worden de batterijen gebruikt om een stukje piek rond zes uur – etenstijd – weer af te vangen. Op deze manier wordt een buffer gecreëerd waarmee miljoenen bespaard worden omdat geen onnodig dikke kabels getrokken hoeven te worden of een station verzwaard moet worden. Dat zijn testen die worden uitgevoerd door de regionale netbeheerders. Als die succesvol blijken te zijn, mogen ze daar echter niks mee doen, want ze zitten niet in de opwekking- c.q. het bewaren van energie; ze mogen distribueren.

De heer De Vlam vult aan dat dit raakt aan levering.

De heer Van Lieshout bevestigt dit. Op het moment dat energie wordt opgespaard, ga je daarna het ook een keer onttrekken en dus leveren. De regionale netbeheerders mogen alleen maar distribueren, maar zijn wel met proeftuinen bezig. In tegenstelling tot de regionale netbeheerders, zou Rendant wel een model mogen introduceren waarbij gebruik wordt gemaakt van batterijen omdat in de ontheffing geen strikt onderscheid gemaakt wordt tussen distributie en opwekking, althans dat hoopt de heer Van Lieshout.

De voorzitter vraagt hoe de heer Van Lieshout dit ziet in relatie tot derden toegang op het net; vrije leverancierskeuze.

Volgens de heer Van Lieshout staat dat er los van. Rendant heeft al een vorm van derden toegang geregeld. (*verbatim*) In de periode dat TenneT het SPS niet geopend had, Stedin als onze regionale aansluitpartij niet bereid was om Ean-codes te verstrekken en er twee civiele en twee bij de energiekamer procedures doorlopen waren van windmolenparken en nog een paar waaruit bleek dat de regionale netbeheerders in hun gelijk werden gesteld bij het verzoek om meerdere Ean-codes. Wij hebben een dochter van Eneco, zuster van Stedin bij ons op het bedrijventerrein. Op een gegeven moment kregen we ook de vraag: wij willen onze eigen leverancier kunnen kiezen. Daarbij zijn we eerst het traject ingegaan: 'geef mij dan Ean-codes', want waarom zou ik dat niet willen als netbeheerder. Dat bleek niet mogelijk. Uiteindelijk hebben wij iets bedacht waardoor onze klanten, onze eindgebruikers, via een platformovereenkomst – zoals we dat dan noemen – rechtstreeks kunnen afnemen op de

Amsterdamse APX Endex beurs. Dat is redelijk uniek voor die tijd, want er waren nog geen partijen die dat uitontwikkeld hadden. Dat hebben we als tool gebruikt om de periode te overbruggen tot de praktische invulling van TenneT toegang tot het SPS. Die bestond toen nog niet. Normaal heb je een Ean-code nodig voor je leverancier, anders kan hij niet aanbieden. In ons geval hebben wij gezegd: vergeet die Ean-code. Wij geven Ean-codes, we krijgen ze alleen niet geregistreerd in het postcodeboekje. Maar we hebben een afspraak gemaakt met een wholesale partij die op de Amsterdamse beurs een stoeltje heeft. Die zegt: 'als jij mij die Ean-code rechtstreeks een op een doorgeeft, dan maken we bilateraal met die klant van jouw een afspraak en dat wordt via onze systemen verrekend.' Dan krijgt die klant dus de prijs, of dat een dagcontract is of een vijfjaarcontract of een tweejaarcontract, wat hij met die beurshandelaar afsprekt, wordt rechtstreeks zonder onze technische tussenkomst, weliswaar administratief, want we moeten natuurlijk wel kijken ... wij nemen meer af. Wij hebben gezegd: alle meters die achter onze hoofdmeter hangen, die individueel zich geregistreerd hebben bij die beurshandelaar, dat is een soort virtuele meter die we weer afhalen van onze hoofdmeter. De som van de overige meters wordt dan weer bepaald om uiteindelijk de werkelijk door ons te betalen bedragen en energiebelasting en noem het allemaal maar op te kunnen verrekenen. Daar zit een heel model achter. Die is wel gebaseerd op onze eigen meetgegevens, want wij worden wel geacht om daar een zero sum optelling van de maken waaruit blijkt wat de energieverliezen zijn zodat die energieleverancier ook precies weet wat hij gaat factureren en hoe dat onderbouwd is. (*einde verbatim*)

De heer De Vlam vult aan: 'in het kader van de programmaverantwoordelijkheid'.

De heer Van Lieshout beaamt dat; dat heeft Rendant uitbesteed.

De heer Brouwer vraagt of Rendant van plan is om dat in de toekomst zo te blijven doen.

De heer Van Lieshout zei eerder 'toen het SPS nog niet was opengesteld'. Hij vraagt of Rendant overgaat op SPS of dit systeem blijft hanteren.

De heer Van Lieshout antwoordt dat hij graag over zou willen gaan op SPS. Het vergt echter veel tijd en technische aanpassingen aan het systeem binnen Rendant om te kunnen voldoen aan de eisen die TenneT daaraan stelt. (*verbatim*) Tot nu toe hebben wij elke keer gewacht. Het werkt nu. We gaan liever, want dit is one of a kind en het beperkt ons ook zelf in leverancierskeuze, want we hebben wel die speciale platformovereenkomst, dat is echt maatwerk. Wij kunnen ook niet zo makkelijk dan van leverancier wisselen. Nou is het voor ons voorlopig niet lonend omdat we in Amsterdam eigenlijk ook rechtstreeks goede condities krijgen die we grotendeels doorgeven aan onze klanten. Als ik weg zou gaan bij de Amsterdamse stroombeurs, betekent dat het wel heel goed geregeld moet worden met de wisselingen, want anders worden de klanten daar de dupe van. Daarvoor moeten we ons TenneT nog wel door een aantal stappen heen worstelen, denk ik. Er is weinig jurisprudentie, er is weinig duidelijkheid. Alle private netbeheerders krijgen op een of andere manier die allocatie en reconciliatie problematiek. Ik heb in een ontheffingsbesluit zelfs gezien dat er sommige partijen zeggen: 'mag ik sub allocatie blijven doen', want dat is voor hun nog eventjes makkelijker. Wij hebben wel zoiets van als ons systeem straks op dat gebied ook helemaal rechtstreeks aan het SPS gekoppeld zou kunnen worden, zou dat wel onze voorkeur zijn. Gezien het feit dat we ook bijvoorbeeld veel huurders hebben die geen jarenlang in een pand zitten, maar toch met enige

regelmaat wisselen. Die platformovereenkomst, is wel iets wat we zo uit de kast kunnen trekken. Maar staat ook weer hele gevoelige informatie in. (*einde verbatim*)

De voorzitter geeft mee in ieder geval goed te kijken naar hoe ACM de standaard voorschriften voor derden toegang formuleert. Mocht ACM besluiten om de ontheffing te verlenen, dan komt er een vorm van derden toegang in te staan in het voorschrift. Dat is normaal via het elektronische berichtenverkeer. Maatwerkoplossingen zijn mogelijk, uiteraard, want ACM maakt ook gebruik van sub allocatie, dat staat zij ook toe. Het gaat erom dat geregeld en geborgd wordt dat de klant kan kiezen. Het is wel goed om ACM uit te leggen hoe Rendant dat doet, want dat wordt in ieder geval relevant als ACM gaat besluiten om de ontheffing te gaan verlenen.

De hoorcommissie heeft verder geen vragen. Zij vraagt of Rendant nog iets heeft toe te voegen aan hetgeen zij heeft gezegd.

De heer Van Lieshout geeft aan dat hij regelmatig in de knoop zit aangaande het detailniveau van de informatie waar ACM om vraagt versus de vertrouwelijkheid. Hij geeft hierbij een voorbeeld wat gaat over het plaatsen van zonnepanelen op daken. Hij vraagt hoe hij om moet gaan met de vertrouwelijkheid in dit voorbeeld ofwel: 'hoe ga ik ermee om als ik de informatie lever en bijna het halve document als vertrouwelijk zou moeten beschouwen?'. De voorzitter adviseert de heer Van Lieshout om alle informatie aan ACM te overleggen en daarbij aan te geven welke informatie vertrouwelijk is. Dat betekent dat ACM alle informatie ziet; die heeft zij nodig om te kunnen beoordelen. Als alle vertrouwelijke informatie vooraf wordt geanonimiseerd (weggelakt) dan wordt het inderdaad een inhoudsloos document. De meest mooie variant vanuit de optiek van de voorzitter, is het toesturen van een openbare en een vertrouwelijke versie waarbij ACM de openbare versie aan partijen kan verstrekken.

De heer Van Lieshout vraagt of een dergelijk verzoek altijd gehonoreerd wordt.

De voorzitter antwoordt dat het niet altijd wordt gehonoreerd, maar wordt getoetst aan de Wet Openbaarheid van Bestuur. Eerlijkheidshalve geeft de voorzitter aan dat Rendant er vanuit kan gaan dat zij een inzageverzoek krijgt omdat er een advocatenkantoor is die inzage vraagt in alle ontheffingszaken.

De heer De Vlam geeft aan dat dit hem bekend is.

De voorzitter vervolgt haar antwoord. ACM kijkt goed en doet een toets op grond van de WOB. Als Rendant beargumenteert waarom zij vindt dat informatie bedrijfsvertrouwelijk is of bijvoorbeeld dat zij niet wil dat een bepaalde leverancier nu al weet dat Rendant voor een bepaald product kiest waardoor Rendant haar onderhandelingsruimte kwijt is, is dat een duidelijke reden waar ACM rekening mee kan houden. Zij geeft aan dat Rendant het zo concreet mogelijk bij ACM moet aangeven. Het eerdergenoemde advocatenkantoor wat inzage vraagt in alle ontheffingszaken, gaat hier ruimhartig mee om omdat die zelf ook cliënten heeft die ontheffingsaanvragen indient bij ACM.

De heer De Vlam vindt het geruststellend dat de betreffende advocaat coulant is.

De voorzitter adviseert Rendant alles op te sturen en daarbij aan te geven wat ACM eruit zou moeten halen.

De heer Van Lieshout geeft aan dat de gedachtegang hem duidelijk is. Rendant heeft verder

niets meer toe te voegen.

De voorzitter merkt op dat, voor zover de andere partijen aan tafel van plan zijn om een schriftelijke zienswijze in te dienen, zij partijen uitdrukkelijk uitnodigt om daarin in te gaan op hun belanghebbendheid bij dit besluit. Dat kan ook betekenen dat ACM partijen hier nog nadere vragen over zal stellen. Tevens merkt zij op dat een openbare versie van die zienswijze aan partijen zal worden gegeven voor een reactie; dit in verband met mogelijke vertrouwelijke zaken. Dat geldt overigens ook voor Rendant, want ACM publiceert alles op Internet. Daarin werkt ACM transparant, maar er wordt wel rekening gehouden met vertrouwelijkheidclaims.

Er wordt een verslag gemaakt wat aan partijen wordt toegestuurd. Dat zal naar verwachting over een week of drie / vier zijn. Partijen krijgen vervolgens een termijn voor een reactie. Zij dankt partijen voor hun aanwezigheid en inbreng en sluit de hoorzitting.
